ఆంధ్రుడు : (చప్పట్లు కొట్టుతూ) : జేయి! మహాత్మాగాంధీ-కీ - జేయి. (తను నిలుచున్న పెట్టెమీదనుంచి దిగి - అమాయకుడి దగ్గరికి వచ్చి - అతన్ని కౌగలించుకుంటాడు.)

సోదరుడా! మీదర్శనము కలిగినందులకు నేనెంతయు ధన్యుడను. [illegible] జీవనము నేడు పవిత్రమయినది. [illegible] నేడు [illegible] నేను నేడు పావనుడనైనాను. [illegible] అమాయకుడిని ప్రదర్శిస్తూ) అయ్యలారా! [illegible] కల్లనూ, మనపూర్వజన్మఫలముగల్లనూ, నేడు [illegible] పరిచయము సంభవించి సఫలీకృతుల మగుచున్నాము. ఈ [illegible] మందు మన మెన్నియో యుద్ధములను చూచియున్నాము. ఇంకను [illegible] కాని నేటియనుభవము [illegible] [illegible] మన మెన్నటికిని మరువజాలము. [illegible] కమల మెట్లు [illegible], [illegible] మనజీవితమునం దెల్లప్పుడును [illegible]. మన అంతరాత్మలు నేడు ఎట్లు పరిశుభ్రపరుపబడినవో, [illegible] స్త్రీ [illegible] జనసమూహ [illegible] సోదరుని [illegible] ! నేటి [illegible] [illegible] అందు ఇక్కడ చేరిన [illegible] కొరకు మనము సహాయపడగలిగినందులకు మన [illegible] మన హృదయములందుండు మాను [illegible] కెంతయేనియు కీర్తిని తెచ్చుచున్నాము. సోదర సోదరీమణు లారా! ఈమహానుభావునకు మీఅందరి తరపున నేను వందనము లర్పించుచున్నాను. (అమాయకునితో) అయ్యా! మీరు లేచి నిలబడండి! అద్దీ అలాగు!

(అమాయకుడు ఆశ్చర్యపడుతూ నిలబడుతాడు. అందరూ ఒకరి [illegible] అతని దగ్గరికి వస్తారు. స్టేషనుమేష్టరు సలాంచేస్తాడు. పోలీసుజవాను సెల్యూట్ కొడతాడు. ఆంధ్రవిద్యార్థి 'లెనిన్ - [illegible]' అని స్మరణచేసుకుని వెనక్కి మళ్లుతాడు. ఇంగ్లీషుకుర్రాడు రెండడుగులు ముందుకొచ్చి, నవ్వి, వెనక్కి వెళ్లిపోతాడు. బంగాళీలు ముందుకొద్దాం అని అనుకొని, మళ్లీ సంశయించి వెనక్కి తగ్గిపోతారు. [illegible] తల్లి అమాయకుడి చేతుల్ని తనకళ్ళకద్దుకుంటుంది. ఆరవాయన '[illegible]'లో నిలబడి మిలిటరీసెల్యూటు చేస్తాడు. అంబ్యులెన్సు బండి తెచ్చిన కళాసు నమస్కారం చేస్తాడు.)

ఆంధ్రుడు : అందరూ వొక్కనిమిషం ఆగండి! ఇలాంటి దృశ్యం [illegible] లకీ దొరకదు! (అని తనకేమెరా సిద్ధం చేస్తాడు.) [illegible] ఆంధ్రపత్రికక్కి పంపించాలి!

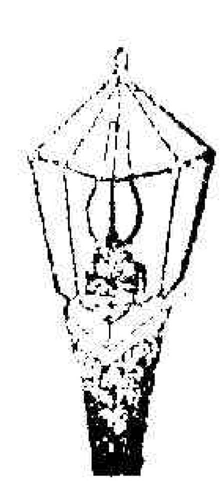

మంచి మనిషి

శివశంకరశాస్త్రి

1

[illegible]

'[illegible] ఆహ్వానం వచ్చింది. [illegible] కొంచెం అసందర్భంగా వుండడంవల్ల [illegible] అనుకుంటాను' అన్నాడు వెంకటావ్రు.

'అసందర్భ మేమిటి? భోజనం చేసి వెళ్ళకూడదూ ఇంటికి? రామారావు నువ్వు రాకపోతే [illegible] అనుకుంటాడు. అసలే [illegible] మనిషి. నువ్వు రాకపోతే నేనుకూడా వెళ్లను. ఏమిటో ఆయన [illegible] డనిగాని వాళ్లిళ్ళకీ వీళ్లిళ్ళకీ భోజనాలకి వెళ్లడం [illegible] నా కంతగా మనస్కరించదు.'

'ఆయన్ని చూసి కాదోయ్! ఆవిడ [illegible] మంచిది, పాపం! స్త్రీసమాజంకోసం పాటుపడుతూ [illegible]. దివ్యజ్ఞానసమాజంలో బాగా వుపన్యాసం [illegible]. ఎంతబాగుంది! [illegible] సమాజంలో పాట [illegible] బాగా పాడుతుంది! కాంగ్రెసుమీదకూడా [illegible]. మనం వెళ్ళకపోతే ఆవిడ [illegible] పాపం!'

'ఓ! ఆవిడమంచిని చూసిటా నువ్వు [illegible]? అంత మంచి దేం? నీకుమట్టుకే కనబడేలా వుంది [illegible] మంచి!'

'రంగడూ! నువ్వు ఎప్పుడూ ఎవర్నో [illegible] వెక్కి-రిస్తూనే వుంటావురా! స్త్రీలు కొన్ని [illegible] ఆ వుద్యమంలోనూ, ఈ వుద్యమంలోనూ [illegible] మాత్రాన మంచితనాని కేం లోటొస్తుంది? ఆడ వాళ్ళను పరదా వెనకాలనే వుంచా లంటా [illegible]

'అది గాదు. ఈ రోజుల్లో అబ్రాహ్మణ స్త్రీలకు వరదా పోయి మన బ్రాహ్మణ స్త్రీల నెత్తిన పడ్డది. అయినా స్త్రీలు కొంచెం హద్దుల్లో వుండడమే మంచిదనుకుంటాను.'

వెంకట్రావు నవ్వి 'హద్దుల్లో వుంచడం అంటావు, హద్దుకు వాద్దెక్కడ? మంచివాళ్ళు నాలుగు చోట్లకూ వస్తూ వున్నా చెడిపోరు. చెడిపోయేవాళ్ళు యెక్కడవున్నా చెడిపోతారు!' అన్నాడు.

'అది గాదబ్బాయి! ఈవిడ నర్సారావుపేటలో వున్న రోజుల్లో యేదో గ్రంథం చేసిందని వాడుక. అందుకని —

రంగారావుమాటలు పూర్తి కాకుండానే వెంకట్రావు అడ్డుతగిలి, 'నీవు మంచి దన్న ఆడదాన్ని ఒక్కతెను చూపించు! నీకు లోకమంతా చెడుగానే కనబడుతుంది. ప్రతివాళ్ళకు యేదో గ్రంథం ముడిపెడతావు. చాల్లెస్తూ నీమాటలు!' అన్నాడు.

రంగారావు సిగరెట్టు వెలిగించి వలయాకారంగా పొగవిడుస్తూ 'నువ్వు పట్టి వెర్రివెంకటాయివిరా! వేశ్యలకి కూడా పాతివ్రత్యం వుందనే ఘనుడివి. వాత్స్యాయన కామసూత్రాలు చదివావా?' అన్నాడు.

'ఆదినారాయణశాస్త్రి దేనా? బాగానే వుంది పుస్తకం. ఆ మధ్య ఎప్పుడో చదివాను'.

'అసలు పతివ్రత అనేది లేదంటాడు. గమనించావా?'

'వాత్స్యాయనుడికి బుద్ధి లేదు.'

రంగారావు సిగరెట్టు నుసి Ash-Tray లోకి రాలుస్తూ నవ్వి,

'ఋషినికూడా దూషిస్తున్నావే! నీకున్నపాటి కాక లేదేం వాత్స్యాయనుడికి? పాతివ్రత్యం వుండడానికి ఇరవై నాలుగు కారణాలు చెప్పాడు. ప్రథమకారణం భయం అన్నాడు. దుర్బలమైన కారణం ఇరవై నాలుగోది: ఏమిటో తెలుసా? Chastity for its own sake పాతివ్రత్యం మంచిది గనుక, పాతివ్రత్యం' అన్నాడు.

'ఏడిశావులే! వాడు ఋషి అయితే పెళ్ళి అయినవాడా, కానివాడా? బ్రహ్మచారే గనక అయితే స్త్రీసంగతి వాడికేం తెలుసు? తెలిసిందంటావా, వాడెంత మంచివాడో కనబడుతూనే వుంది. ఈపుస్తకాలసంగతి నాకు చెప్పకు, వళ్ళు కాలుకొస్తుంది!'

'అది కాదురా వెర్రికుట్టే! శాస్త్రవిషయం కాదు నే నిక్కడ చెప్పదలుచుకుంది. నరసరావుపేటసంగతిరా నాయనమ్మా! నమ్మదగ్గమనిషి చెప్పాడు. ఆవిడ మంచిదైతే నాదేం పోయింది!'

'మంచిదైతే నీబోటివాడికి నష్టం!'

'ఇదంతా యెందుకు? భోజనానికి వెళ్ళడమా, వెళ్ళకపోవడమా?'

'అడుగో నీలకంఠం వస్తున్నాడు! వాడొస్తే మనం కూడా వెళదాం!'

2

నీలకంఠం ఊపుతో నడుస్తూ ముంగురులు సవరించుకుంటూ క్లబ్బుమెట్లెక్కి బిల్లియర్డు గదిలోకి వెళ్ళబోతూంటే రంగారావు 'నీలకంఠం' అని కేకేశాడు. అతను వెనక్కి తిరిగి చూసి చిరునవ్వుతో మెట్లు దిగి చింతచెట్టుకిందికి వచ్చి కుర్చీ రంగారావుదగ్గరగా లాక్కుని కూర్చున్నాడు.

'ఏమిరా! మమ్మల్ని చూడకుండానే లోపలికి వెళ్లుతున్నావే!' అన్నాడు రంగారావు.

'చూళ్ళేదురా అబ్బీ! ఇప్పుడే వూరినించి వచ్చాను. నువ్వు బిల్లియర్డు గదిలో వుంటావని అక్కడికే వెళుతున్నాను.'

'ఎక్కడినుంచి వస్తున్నావు?' అన్నాడు వెంకట్రావు.

'నర్సారావుపేటనుంచోయ్!'

'ఓహో! నర్సారావుపేట నుంచా! అయితే భోజనానికి రావు రాత్రికి?' అని రంగారావు అడిగాడు.

'భోజనానికా! ఎక్కడికి?'

'కౌసల్యగారింటికి.'

నీలకంఠం ఫ్రెంచికట్ మీసం [illegible] తుడుచుకుంటూ 'అవును. మొన్న రామారావు భోజనంమాట

[illegible]నుమా! నేను మరిచిపోయాను. ఏమిటో అక్కడికి పోవడం అంటే మనస్కరించదు. అతన్ని చూస్తే యేమిటో ఖాయిలా చేస్తుంది.' అన్నాడు.

'రామారావుగాడి మొగం చూస్తే ఖాయిలా చేస్తే ఆవిడ మొగం చూస్తేనైనా రాగూడదూ భోజనానికి?' అన్నాడు రంగారావు.

నీలకంఠం ఒకక్షణం పరధ్యాన్నంగా వుండి, 'ఆవిడ మొఖం చూసి అక్కడికి వెళ్ళేరోజులు దాటిపోయినై లే' అన్నాడు.

వెంకటాద్రి నీలకంఠం కళ్ళల్లోకి చూస్తూ, 'అదేమిటోయ్? రోజులు మారిపోవడం అంటా వేమిటి?' అన్నాడు.

'నీ కెందుకులే ఇలాంటి సంగతులు, శుకమహర్షికి! ఏదో సామాన్యమానవులం మాగొడవలు నీ చెవిని పడ్డా అంత మంచిది కాదు.' అని నవ్వాడు నీలకంఠం.

వెంకటాద్రికి కొంచెం సంశయం కలిగింది. కౌసల్యకూ ఇతనికీ సన్నివేశం ఏమైనా జరిగివుంటుందా అని శంకించాడు.

'అన్నట్టు నీలకంఠం! నువ్వీమధ్య రామారావింటికి వెళ్లుతున్నట్టు కనబడదేమోయ్? మరివ్వాళ భోజనానికన్నా వస్తావా?' అన్నాడు రంగారావు.

నీలకంఠం నేలవంక చూస్తూ 'చెప్ప లేకుండా వున్నాను' అన్నాడు.

రంగారావు నీలకంఠం బుజం తట్టి 'ఆహ్వానం సరిగ్గా రాలేదనా తటపటాయిస్తున్నావు? అమ్మవారి కబురందితేగాని వెళ్లవా యేమిటి?' అని బిగ్గరగా నవ్వాడు.

'అమ్మవారు పిల్చినా —'

'అమ్మవారిమీద ఏమంత శీతకన్ను వేసినట్టున్నావు! మొన్న మొన్నటిదాకా వారింటికి రోజు కొక సారైనా హాజరౌతూ వుండేవాడివి. ఇప్పుడు మానిపోవడానికి హేతుభూతమైన కారణం చెప్పి!' అని పెద్దపెట్టున నవ్వాడు రంగారావు.

'మారితేనే గాని నీతివేత్త కా' డన్నాడు గిరీశం. అదో ఘట్టంలే!'

వెంకటాద్రికి కుతూహలం హెచ్చింది. నీలకంఠం మాటల్లో యేదో మర్మం వున్నట్లు తోచింది. వాళ్లు ముగ్గురూ స్నేహితులే కాబట్టి సంగతేమిటో స్పష్టంగా తెలుసుకుందామని.

'నీలకంఠం! నీకు చెప్పడానికభ్యంతరం లేకపోతే మార్పుకు కారణం అడగొచ్చునా నేను?' అన్నాడు.

'అడగొచ్చుగాని చెప్పడానికే నాకు కొంచెం సంశయంగా వుంది.'

'అయితే ఆవిడ మంచిది కాదనే అంటావా నువ్వు కూడా?' అన్నాడు వెంకటాద్రి.

'నీవు కూడా అంటే? ఇదివరకే యెవరన్నా అన్నారా?'

'మన రంగడే అంటున్నాడు లే.'

'రంగారావు సిగరెట్టు ఒకదమ్ము లాగి, నే నల్లా అనలేదు అన్నాడు.

'అయితే యేమన్నా వేమిటి?

'వెంకటాద్రి ఆవిడ మంచిది మంచిది అంటుంటే, మా కెవ్వరికీ కనబడని మంచి నీ కొక్కడికే యెల్లా కనబడ్డది' అన్నాను.

'ఏమిటో నర్సారావుపేట - గ్రంధం - అంటాడు' అన్నాడు వెంకటాద్రి.

'నీలకంఠం కళ్ళు తేలవేస్తూ 'నర్సారావుపేట?...... నా శృంగభంగానికి కారణం అదే అయింది.' అన్నాడు.

వెంకటాద్రి మరింత కుతూహలంతో 'అయితే! కౌసల్య నిజంగా మంచిది కాదా యేమిటి?' అన్నాడు.

నీలకంఠం తల చిటికిన వేలితో గోక్కుంటూ, 'ప్రబంధస్త్రీ నడుంలా గుంది వ్యవహారం, మంచిదేమో.........కాదేమో!' అన్నాడు.

స్నేహితు లిద్దరూ నవ్వారు. 'League of Nations [illegible] ఉండవలసిన [illegible] ఇచ్చి [illegible] అని రంగారావు [illegible] రించవోయ్!' అని యింకొక [illegible]

3

నీలకంఠం సోడా తెప్పించి తాగి మొగం తుడుచుకుని ఒకసారి బిగ్గరిగా నవ్వి, కథ ప్రారంభించాడు.

'నేను సత్తెనపల్లి వచ్చి అయిదారునెల్లయినసంగతి [illegible] తెలిసిందే. మొదట్లో [illegible] ఏదో సందర్భంలో వాళ్లింట్లో [illegible] గితే నన్నూ పిల్చారు. అప్పుడే ఆయన[illegible] పరిచయం. ఆయన తెలివిగలవాడే కాని పట్టి పెడకట్టె మనిషి. నాకూ ఆయనకూ అనేకవిషయాల్లో [illegible] జరుగుతూ వుండేది. తన [illegible] గ్రహించాక ఆయన చెప్పిందల్లా సరే [illegible] ఒప్పుకొంటూ వుండేవాణ్ణి!! ఎంత [illegible] ఆయనమీద నా కిష్టం కలగలేదు. [illegible] నుకు [illegible]తాడు.'

[illegible]రావు నవ్వి 'ఆయనమీద నీ కిష్టం కలగలేదం, పోని, నూటికి యాంభై మార్కుల్లాగా రెండో [illegible] దైనా యిష్టం కుదిరిందా?' అన్నాడు.

'ఆకవోయ్? నీ వ్యాఖ్యానం.' అన్నాడు వెంక[illegible]

[illegible] స్త్రీమనుకింద అర్ధభాగా [illegible] అంగీక[illegible]?' అన్నాడు రంగారా[illegible]

[illegible] నీలకంఠం నవ్వి 'కొంత [illegible] ను వ్వన్నట్టే అయింది. మొదట ఆవిడమీద [illegible]టూ దృష్టి లేదు. ఆడవాళ్లకేసి చూసినా [illegible] సృష్టిమీద స్థూలదృష్టితో చూడడమే కాని [illegible]భినయనంలోకి దిగలేదు. ఏ మీటింగులో చూసినా కౌసల్యగారు హాజరు అయితే పాపం మనిషి చాలా నిదానంగానే వుండేది. అన్నాడు.

'అంత నిదానస్థురాలైతే నిన్నెల్లా ఆకర్షించిం[illegible]?' అన్నాడు రంగారావు.

'మరీ నిదానంగా వున్నా ఆకర్షణే, గడబిడగావున్నా ఆకర్షణే; ప్రార్థనసమాజంలో ప్రతిఆదివారం సాయంత్రమూ అంతా తయారవ్వాళ్ళం.'

'అవును. ఆదివారంసాయంత్రమే మీకు దేవుడు [illegible]లి. పుట్టినప్పుడు జవాబుదా అక్కరలేదన్నమాట.

మాకీ దేవుళ్ళు గీవుళ్ళు నై. ఉన్నను, బిల్లియడ్సే దేవుళ్ళు.' అన్నాడు రంగారావు.

'అంటే తక్కినప్పుడు దేవుడు వద్దని కాదు. వారానికి గానొక్కసారైనా మంచిప్రసంగం [illegible] లే[illegible] నేనక్కడ [illegible]

[illegible]

చూస్తూవుండేది. [illegible] చెప్పాలి నా కళ్ళు తెరిచిచూ[illegible] నాకేసి ఏదో కధ్యానంతో [illegible]

'అవును లే. నీకేసి చూడడం అంటే ఏదో శుభ్రమైన విగ్రహాన్ని చూద్దామని [illegible]' అని నవ్వుతూ అన్నాడు రంగారావు.

'ఇలా నాలుగైదుసార్లు జరిగేవరకు నాకేమి ఆకర్షణ కలగలేదు. ఆ చక్కని విగ్రహం, ఆ అందమైన చీరా, మరీ ఆకళ్లు, దీపాలకాంతిలో మిరుమిట్లుగొలిపినై. ఆవిడకంటెకూడా భర్తే ఆకర్షణకి కారణమయ్యాడు.'

'అదేమిటోయ్, విపరీతం! భర్తని చూస్తే యిష్టం లేదంటివిగా; ఆకర్షణకి కారణం ఎలా అయ్యాడు? నీ దంతా విరుద్ధంగా వుందే!' అన్నాడు రంగారావు.

'అంటే అతగాడు నన్ను మహాఅసూయతో చూసేవాడు. వీ డెందుకు రా యిలా చూస్తాడనిజిజ్ఞాస పుట్టి ఈవిడమూలానే గదా అనుకున్నాను. ఈ వూహ ఏర్పడి పురుగు తొలిచినట్టు తొలవడం ప్రారంభించింది నా మనస్సులో.'

అమ్మవారు ఏలినవారిహృదయంలో తిష్టవేసిందన్న మాట.' అన్నాడు రంగారావు కొరచూపుచూస్తూ వెంకట్రావును గోకుతూ.

'అతన్ని చెప్పనియ్యవోయ్! అడ్డురాకు.' అన్నాడు వెంకట్రావు.

'ఓహో! మహాశయులకు సమాధిభంగం అయినట్టుందే పాపం!' అన్నాడు రంగారావు.

'మనస్సులో పురుగు ప్రవేశించినదగ్గిరనుంచి నాలో కొంచెం వికారం బయలుదేరింది. దివ్యజ్ఞానసమాజంలోకి

[illegible]ప్పుడుకూడా కౌసల్య నామీదే కటాక్షం [illegible] [illegible]సి వుంచేది. బహిరంగసభల్లోకూడా ఆరెండు కళ్ళూ [illegible]ముఖంమీదే నిలిపివుంచేది. చూస్తుంటే నాకు చాలా [illegible]మే నాను ఒక్కొక్కప్పుడు [illegible]గా వుండేది. [illegible]తో చూడ్డం, ఇతరులు అప్పుడప్పుడూ గమ[illegible]ం నా కేమో ఉక్కిరిబిక్కిరిగా వుండేది.'

'[illegible]ం మునగానాం తేలానాంగా వుందే నీవ్యవ[illegible]ం. చాలా అవస్థపడి వుంటావు.' అన్నాడు రంగారావు చిరునవ్వుతో.

'అవునోయ్ చెడ్డఅవస్థ అయిపోయింది. ఏ డేమో [illegible] సన్యాసాయెను. మనస్సు బాధిస్తూ వుండేది. [illegible]లా తొక్కిసలాడాను. ఇల్లా మూడునెల్లు గడిచింది. [illegible]క ఆవిడని చూడందే వుండలేనిస్థితి వచ్చింది!'

'ఫొటోగ్రాఫు వకటి మెళ్లో కట్టుకోకపోయినావా' అన్నాడు రంగారావు.

'రోజూ ఏదో వకవంకమీద వాళ్లింటికి వెళ్లేవాడిని. [illegible]ర్త యింట్లో వున్నా, లేకపోయినా, సమానంగానే [illegible]రించేది. ఆ చిరునవ్వు, ఆ వుత్సాహం, చూస్తుంటే [illegible] వళ్లు తెలిసేది కాదు! ఆవిణ్ణిచూడ్డానికి వీలులేని [illegible] ఉపవాసవాత్రియ మయిపొయ్యేది. ఒకసారి నీతో [illegible]బదా మనికూడా అనుకున్నాను రంగడూ!'

'ఓరి సన్నాసీ చెప్పావు కాదేమిరా? హమిన్నా [illegible]మిన్నా తేల్చి పారేసేవాణ్ణి.' అన్నాడు రంగారావు [illegible]ంతో.

'[illegible] భావం ఏమిటో బోధ పడలేదు. చాలా [illegible]. ఈ గోలంతా ఎందుకు నాకు; నాఖర్మాన [illegible]పోదాం అని మనస్సు [illegible] చేసుకుని ఆదివారం ప్రార్థనసమాజానికి వెళ్ళడం మానే[illegible]ను.'

'అరెరే! ఎంతపనిచేశావు! ధర్మమా!' అన్నాడు [illegible]గారావు వికటంగా.

'తరవాత రెండుమూడురోజులకు నేను వాళ్లింటికి [illegible]తే మాటలసందర్భంలో ఆవిడ ఏమండీ, మొన్న [illegible]దివారంనాడు ప్రార్థనకు వచ్చారు కాదేం! మీకో [illegible] చాలా [illegible], అండి. అనేసరికి నాకు [illegible] నోట్లోకి వచ్చేసింది.'

'ఆశ్చ[illegible]ందోయ్' అన్నాడు రంగారావు.

'నాకు నిజంగానే ఆశ పుట్టింది. ఏదో ఆకబుర్లు ఈ కబుర్లు మాట్లాడి నేను వెళుతున్నానండి. మళ్ళీ వస్తాలెండి. అని బయలుదేరాను.'

'ఓరి వెర్రినాయనమ్మా!' అని రంగారావు పెద్దపెట్టున నవ్వాడు.

'అవునోయ్! నీ కేం పోయింది నవ్వుతావు. ఆస్థితిలో నువ్వక్కడ వుంటే అరికాళ్ళల్లో నరాలు లాగేవి.'

'బ్రహ్మచారిసన్యాసివి. హమిన్నా తుమిన్నా తేల్చుకోకుండా వచ్చావుట్రా' అని నీలకంఠంవీపుమీద తట్టాడు రంగారావు.

'ఇంతలోకే ఆవిడ ఎల్లుండొకసారి రండి. మావారు వూళ్ళో కూడా వుండరు. వినుకొండ వెళతారు. ఏదో కులాసాగా కాలక్షేపం చెయ్యవచ్చు, అన్నది. నేను ఏదోస్వర్గంలోకి వెళ్ళానంటే నమ్మవూ!'

అల్లా చెప్పు. అనుభవంలేని ఘటంగావే! అప్పుడేం జేశావు!' అన్నాడు రంగారావు.

'ఆవి డన్నమాటలేనా యివి. లేకపోతే ఏమున్నా భావకవిత్వం చెపుతున్నావా?' అన్నాడు వెంకట్రావు హేళనగా.

'మక్కికి మక్కీ ఆవిడమాటలే. మళ్లీ యెప్పుడు వస్తారు మీరు? అన్నాను. మూడు రోజులదాకా రారు అన్నది. సంతోషంచేత నవ్వన కేకేసివుందును. ఎలాగో అణుచుకుని అచ్ఛా అని యింటికి వెళ్లిపోయాను. మూడోనాడు మధ్యాహ్నంవరకు యమయాతనై పోయిందనుకో. యెప్పుడు రోజు గడుస్తుందా అని నిమిషాలు లెక్కబెట్టేవాడిని. దాని మొహం యీడవ! నిమిషం రెండు నిమిషాలకి గాని గడిచేదిగాదు. సరే యెలాగైతేనేం ముత్తంమీద మూడో నాడు మధ్యాహ్నం మూడుగంటలకి కౌసల్యగారింటికి వెళ్ళాను.

'మూడు గంటలదాకా యేం అఘోరించావు? అవున్లే. పగలురాత్రి అనే భేదం పెట్టుకో వద్దని పార

దారికాధికరణంలో వాత్స్యాయను డన్నాడులే.' అని రంగారావు ఈల వేశాడు.

'రామారావుగాడు రెండుగంటల కోయ్ అసలు ఊరు బయలు దేరింది. అందుకోసం మూడుగంటలకి వెళ్ళాను. నేను వెళ్ళేసరికి ఆవిడ యెదురుగా వచ్చి నన్ను లోపలికి పిలుస్తుం దనుకున్నాను, రాలేదు. కొంచెం ఉత్సాహభంగం అయింది. అసలు నా కోసం కని పెట్టుకునే వుంటుం దనుకున్నాను. సరే తలుపువేసి వుంటే తట్టి 'కౌసల్యాదేవిగారూ!' అన్నాను. ఆవిడ వచ్చి తలుపు తీసి 'రండి' అని చిరునవ్వుతో ఆహ్వానించింది. మళ్ళీ మనస్సులో నాకు కొంచెం చంద్రోదయం అయింది. ఆవిడ లోపలిగదిలోకిగాని, అధమపక్షం హాలులోకిగాని, తీసుకెళ్లి కూచోబెడుతుందనుకున్నాను. వరాండాలో కుర్చీలో కూర్చోమంది.'

'ఆవి డెక్కడ కూర్చుంది?' అని వెంకటావ్రు ఆదుర్దాగా అడిగాడు.

'నా కెదురుగా కొంచెందూరంలో కుర్చీలో కూచుంది. రామారావు యెప్పుడు వెళ్ళాడు ఊరికి? [illegible] ఓగంట అవుతుంది, అంది. మళ్ళీ యెప్పుడు వస్తాడు? అన్నాను. మూడురోజులదాకా [illegible], అంది. అలాగా? లోపల [illegible] అన్నాను. మాతమ్ము డున్నాడు అంది. ఓహో! అదా కారణం? అంచేత లోపలికి పిలవక [illegible] ఇక్కడే కూర్చోబెట్టింది అని మనస్సులో [illegible] అయితే మీతమ్ముణ్ణి కాస్త పిలవండి, కాఫీ [illegible] అన్నాను. [illegible] అంది. [illegible] కాఫీ [illegible] పిలవ[illegible] అని కొంచెం బలవంతం చేశాను. విధిలేక పిలిచిన[illegible] మ్ముణ్ణి పిలిచింది. ఎందుకీ గొడవ పోనీ మా సద్ద[illegible]? అనిపించింది నాకు. నా వుద్దేశం, ఆ కుర్రాణ్ణి పంపించి అసలు సంగతి తేలుద్దామని. వాడు నన్ను చూసి వుడాయిగా ఓ నిమిషంలో తెస్తా[illegible] వుప్పుకున్నాడు. మూడు కప్పులు పట్రా అన్నాను.'

'భలే మెత్తు మెత్తావే, చాణక్యుడంత మనిషివి!' అని రంగారావు నీలకంఠంబుజం తట్టాడు.

నీలకంఠం దస్తీపెట్టి మళ్లీ ముఖం తుడుచుకుంటూ 'ఇంకో సోడా పట్రారా అబ్బీ!' అని కుర్రాడిని కేకేశాడు.

'నీళ్లు తాగిస్తోంది నీచేత వ్యవహారం!' అని రంగారావు ఇంకో సిగరెట్టు ముట్టించేడు. నీలకంఠం సోడా తాగి నాలికతో పెదిమలు తుడుచుకుని 'అవునోయ్ నీళ్లు తాగించింది వ్యవహారం. మనకు శృంగభంగం అయిం దక్కడే. కాస్త మీద నుపయోగించినట్టయితే దూడవేసేవాణ్ణి గానూ. మనకు వాటర్లూయుద్ధ ఘంటదెబ్బ తగిలింది.' అని ఘదిమి విరిచేడు.

'ఏం జరిగిందేం?' అన్నాడు వెంకటావ్రు.

'ఆవిడ యేదో ఆ కబుర్లూ ఈ కబుర్లూ చెబుతూ వుంది. కాని కంఠస్వరమేమో మారిపోయింది. మాటికి వీధివాకిలి కేసి చూడ్డం మొదలెట్టింది. త[illegible] తొందరగా వస్తాడేమో అని ఆదుర్దాగా చూస్తోందే అనుకున్నాను. కంఠస్వరం మారడం లోపల కోరికవల్లనేమో అనుకున్నాను. మధ్య మధ్య ఆవిడధోరణి చూస్తే అసలు సంగతిమీద అభిలాష లేదేమో అనిపించింది నాకు.

'ఇంతగ్రంథం జరిగినాక కూడా అభిలాష లేదంటావేమోయ్! ఆవిడకి?' అన్నాడు రంగారావు వికటంగా.

'నాకు కళ్లు బహుశా యెర్రబడి వుంటాయి. నాకంఠస్వరం కూడా మారిపోయి వుంటుంది. నేను కూడా గుమ్మం కేసి చూడడం మొదలెట్టాను. మే మిద్దరమూ [illegible] నాలుగునిమిషాలసేపు యేమీ మాటలాడ[illegible]కుంటూను, పోనీ ప్రారంభిద్దామా అనిపించింది. వెంటనే, యిన్ని నెలలనుంచీ పడుతున్న [illegible] యాతనా జ్ఞాపకం వొచ్చింది. ఇహ ఈ బాధ పడ్డం యెందుకు? ఏదో తేల్చేసుకుందా మనిపించింది. [illegible] నరసారావుపేటగాథ కూడా జ్ఞాపకం వొచ్చింది. ధైర్యంజేసి గొంతు సవరించుకుని [illegible] చూసి బాతో వోసంగతి చెప్పా లనుకుంటున్నా[illegible] చాలా రోజుల నుంచి, అని ఆవిడ మొహం కేసి చూశాను.'

'రైటో! షాబాష్! అని' అరిచాడు రంగారావు నీలకంఠం తొడమీద చరుస్తూ.

నీ కేమోయ్! అల్లాగే వుంటుంది. అప్పటికి నా అవస్థ భగవంతుడికే తెలియాలి. ఆవిడ తెల్లబోయి తమ్ముడూ అని కేక వేసింది. నాకు కాళ్లూ చేతులూ చల్లబడ్డాయి. ఖంగారు వచ్చింది. ఎలాగో మళ్లీ ధైర్యం తెచ్చుకుని ఎబ్బె మరేం కాదండీ! అంత చెప్పదగ్గదేం కాదు, అన్నాను. కుర్చీలోనుంచి లేవబోతున్న ఆవిడ మళ్లీ కూర్చున్నది.

'అరెరే...!' అన్నాడు రంగారావు.

'[illegible] ఆవిడ యెంత మరచిమనిషో! మొదటి నుంచీ నేను చెపుతూనే వుంటినిగా' అన్నాడు, సగర్వం వెంకటారావు.

'తర్వాత నేను ముళ్లమీద కూర్చున్నట్టు కూర్చుని [illegible] కాఫీ తెచ్చినాక ఎలాగో తాగి [illegible]! [illegible] తలుపు తీసుకుంటాను, అని [illegible]'

'[illegible] చేశావ్!' అన్నాడు వెంకటారావు.

'పడిసినట్టే వుంది.' అని పెదవి విరిచేడు రంగారావు.

'నేను ఇంతబుద్ధిహీనుడినైపోయానే అని చాలా విచారం కలిగింది. అంతటితో వాళ్లింటికి వెళ్లడం మానేసాను. ఆ వీధికి వెళ్లడమే మానేశాను.' అన్నాడు నీలకంఠం.

'వీధి మన్నాకూడా అయింది. అయితే ఈమధ్య మళ్లీ ఆవీధినే వస్తున్నావే?' అని ప్రశ్నార్థకంగా మొహం పెట్టాడు రంగారావు.

'ఎన్నాళ్లని మానగలం మరి? రెండువారాలు [illegible]కుని మళ్లీ యేదో పనివస్తే ఆదారినే వెళ్లక తప్పింది కాదు.

'మంచిదోవకి వచ్చావన్న మాట. అలా రా!' రంగారావు నకిలించాడు.

'ఆ దోవన వెళ్లడమే మానేసినట్లయితే ఈసమస్య లేకుండాపోను. ఇప్పుడు మళ్లీ పెద్ద చిక్కులో పడ్డాను. నే నాదారినే పోతున్నప్పుడల్లా ఆవిడ తలుపు గట్టిగా వెయ్యడం, చప్పుడవ్వకుండా తియ్యడం, కిటికీదగ్గర నుంచుని తోవపొడుగూనా చూడడం, మధ్యమధ్య చిరునవ్వు విసరడం చేస్తున్నది.'

'అలాగా? క్షణక్షణముల్ జవరాండ్ర చిత్తముల్ అన్న మహాకవి వెర్రిపుల్లాయిటోయ్! మొదట నువ్వు తొందరపడే సరికి ఆవిడ బెదిరింది. తరవాత శాస్త్ర ఆలోచించుకున్న తరవాత నీమీద ఉన్ముఖంగా వుంటోంది. స్త్రీహృదయం అంటే యేమనుకున్నావు? బ్రహ్మచారికట్టెవు నీ కేం తెలుస్తుంది?' అని రంగారావు నీలకంఠంబుగ్గమీద చిన్న చిటికె వేశాడు.

'ఆ! మీ పిచ్చిగానీ [illegible] తెలుసునా! ఆవిడ చాలా [illegible] మీరు ఉత్త వెర్రి[illegible]' అన్నాడు వెంకటారావు.

'ఏది యిదమిత్థమని తేల్చడం [illegible] కొంత అభిప్రాయం. సరే! ఇవ్వాళ రాత్రికి అందరం భోజనానికి వెళదాము. నువ్వు రాక తప్పదోయ్! కొంచెం భావపరీక్ష చేస్తాను' అన్నాడు రంగారావు.

'నా కాహ్వానం వచ్చిందా?'

'ఇందాక కాగితంలో నీపేరుకూడా [illegible]. నీ దస్కతుమట్టుకు లేదు.' అన్నాడు రంగారావు.

'నాకేం వస్తాను. ఏ మవుతుందో చూస్తాను.' అన్నాడు వెంకటారావు.

'ఏమయ్యేదేమిటి? ఈదెబ్బతో పడ్డపన్ను మాటే.' అన్నాడు రంగారావు.

'ఏమిటి పడేది నీమొహం? పాపం! ఆవిడ చాలా [illegible]!' అన్నాడు వెంకట[illegible]